

Generatory energii

społecznej

Autorka: Natalia Basiura

Każdego z nas poruszają zupełnie inne problemy. Dla jednych kwestie środowiskowe będą bardzo istotne, dla innych ważniejsze okażą się kwestie społeczne bądź kulturalne. Wszystko zależy od indywidualnej wrażliwości na otaczającą ją rzeczywistość, a także sposób jej odbioru. Jednak razem nieprzymuszenie działając na rzecz innej grupy społecznej lub sprawy, tworzymy energię, która pozwala na podejmowanie działań zmierzających do poprawy sytuacji w interesującym nas obszarze. Czasem wydaje nam się, że oddolne inicjatywy, które podejmujemy, nie mają sensu. Nie zdajemy sobie jednak sprawy z tego, że dzięki nim tworzymy sieć powiązań określaną mianem energii społecznej. Energia ta dzięki każdej, nawet najmniejszej inicjatywie tworzy dobro, które pozwala wprowadzić zmiany w obrębie naszej rzeczywistości.

Czym jest energia społeczna?

Najprościej mówiąc, energia społeczna to wszystkie oddolne inicjatywy działające na rzecz poprawy jakości życia drugiej osoby. Wymaga to naszego czasu i uwagi wobec podejmowanego problemu. Energia społeczna nie może powstawać w pojedynkę. Czynnikiem ludzki w jej budowaniu jest niezwykle istotny; aby mógł on zostać wykorzystany, niezbędny jest dialog międzyludzki oraz międzypokoleniowy. Podobnie jak każda energia, także energia społeczna jest zużywana. Nie bierze się ona też znikąd. Stanowi następstwo emocji, często bardzo skrajnych, których nie możemy ocenić jako dobre bądź złe. Emocjom tym często towarzyszy poczucie bólu, deprivacji i dyskomfortu. Pełnią one rolę iskry, która jest motorem napędowym do działania.

Dialog — jeden z najistotniejszych czynników energii społecznej

Jak już wcześniej wspomnieliśmy, energia społeczna rodzi się z dialogu, który buduje relacje międzyludzkie. Dialog ten jednak nie może być narzucaniem własnego zdania na dany temat, ponieważ wówczas szybko staje się monologiem, który z punktu widzenia budowania energii społecznej jest nieefektywny. Energia ta budowana jest przede

wszystkim podczas dialogu, który wzmaga twórczą energię innych osób. Żeby określić go skutecznym, powinien być nastawiony na:

- otwartość;
- gotowość na zmianę swojego stanowiska;
- gotowość na zmianę siebie.

Istotne jest też, gdzie dialog ten jest budowany. Nie mogą być to miejsca publiczne ani też prywatne – budowaniu dialogu sprzyjają miejsca takie jak biblioteki, świetlice, miejsca, lokalne placówki – ważne jednak, aby spotkania odbywały się cyklicznie. Tylko wtedy ma to sens i nie sprzyja poczuciu osamotnienia w działaniu, które jest destrukcyjne dla energii społecznej.

Energia społeczna - przykłady

Już wiemy, czym jest energia społeczna, oraz co jest jej najważniejszym czynnikiem. Warto dodać, że bardzo popularnymi miejscami zawiązywania się oddolnych inicjatyw są uniwersytety. Młode osoby często mają w sobie olbrzymie pokłady energii do tworzenia we współpracy z uczelniami inicjatyw, które nieprzerwanie trwają latami, pielęgnowane przez następne roczniki. Przykładem takich inicjatyw są koła naukowe, projekty społeczne, a także konkursy organizowane przez studentów. Jednym z takich konkursów jest Nagroda Młodych Dziennikarzy im. Bartka Zdunka organizowana z inicjatywy

Dziennikarskiego Koła Naukowego studentów Uniwersytetu Jana Pawła II w Krakowie. Do tej pory odbyło się już XII edycji wydarzenia. Idea przyświecająca konkursowi to umożliwienie młodym stawiania pierwszych lub kolejnych kroków w medialnym świecie. Startując w jednej z czterech konkursowych kategorii, młodzi ludzie mogą pokazać swój talent światu i podzielić się swoimi dziennikarskimi odkryciami. Jest to jeden z przykładów oddolnych inicjatyw, w które corocznie zaangażowanych jest wielu studentów Uczelni. Studenci dzięki własnym, unikalnym predyspozycjom przyczyniają się do efektywnej organizacji wydarzenia.

Innymi przykładami są te związane z organizacjami pozarządowymi. Trzeci sektor jest ważny w procesie budowania energii społecznej, a jego projekty często przyczyniają się do zawiązywania inicjatyw opartych na dialogu międzyludzkim oraz międzypokoleniowym. Jedną z takich inicjatyw jest projekt OEES Young organizowany przez Fundację GAP. Projekt powstał ze względu na zawiązania dialogu między różnymi społecznymi, w tym głosu młodego pokolenia. Dzięki projektowi młode osoby mogą pod okiem opiekunów poszczególnych sekcji twórczo wyrażać siebie zarówno „na papierze”, jak i w działaniu, uczestniczyć w procesach związanych z przeprowadzaniem oddolnych inicjatyw na rzecz miasta Krakowa, a także mieć realny wpływ na konferencję organizowaną już w październiku. Daje to szerokie pole do dialogu, w którym pokolenie Z faktycznie wyraża

siebie, jest to często też ich pierwszy głos, dzięki któremu energia wytworzona podczas cyklicznych spotkań może zostać pozytywnie wykorzystana do budowania lepszego jutra.

Inicjatywy zawiązują się także w społeczeństwie, czego przykładem może być postawa Polski wobec konfliktu w Ukrainie. W bardzo krótkim czasie lokalne jednostki oraz zwykli obywatele wytworzyli olbrzymie pokłady energii społecznej, która zapewniła realną pomoc dla uchodźców napływających do naszego kraju. To w dużej mierze pokazało, jak wiele oddolnie jesteśmy w stanie zrobić, jeśli społeczność faktycznie zaangażuje się w wytworzenie pozytywnej energii wobec danego problemu.

Jak widać, energia społeczna to nic innego jak inicjatywy, które powstają z dialogu między przedstawicielami różnych środowisk i pokoleń. Tylko w grupie jesteśmy w stanie faktycznie działać na rzecz danego problemu. Przykłady, które zostały podane w artykule, to tylko niewielka część inicjatyw, które powstają w celu budowania pozytywnej energii społecznej. O całościowym kontekście energii społecznej, a także o większej ilości inicjatyw związanych z energią społeczną będziecie mogli przeczytać w raporcie *Generatory Energii Społecznej*, którego premiera będzie miała miejsce podczas tegorocznej edycji *Open Eyes Economy Summit* (21–22 listopada 2023 r.). Energia społeczna to również główny motyw tegorocznej edycji konferencji.

Źródła:

materiały pospotkaniowe oraz merytoryczne Fundacji GAP;

<https://energiaspoleczna.oees.pl/> (odwiedzono w dn. 10.09.2023 r.);

<http://nagrodamlodychdziennikarzy.pl/> (odwiedzono w dn. 15.09.2023 r.) oraz materiały od koordynatorki konkursu

Artykuł powstał w ramach projektu „Open Eyes Economy Young”. Projekt jest finansowany przez Islandię, Lichtenstein i Norwegię z Funduszy EOG w ramach programu Aktywni Obywatele – Fundusz Regionalny.